

הרשימה השחורה של הפיננסים - אילי לילהם ללא

נתאר לעצמנו כי כל אחד מאתנו נמצא ברגע בעמדת-מגן בודדת בקו ראשון - ש- הוא במציאות שלנו גם קו אחרון - של החזית. ובאותו זמן מתקרבת אלינו שדרת מנקים של האויב שעתידיים בעוד רגע לפרוץ את העמדה על יושביה וזרמום למוות את המגינים עם המודדת כו- לה. מה שהיה כל אחד מא- תנו נותן באותו רגע גורדי ממש כדי שיהא בידו תותח אנטי-טנקי יעיד - זהו ב- דיוק קנה-המידה היחיד ל- תרומה אישית לקרן המגן- רב-אלוף יגאל ידן

- זאת שלום כהן -

תרומות המשיכו לזרום. תלמידי ישיבת בני עקיבא במירוץ ויתרו על ארוחת צהרים, שלחו את תמורתה - 15 ל"י - לקרן המגן. יצחק חי מרדכי בן רחמים, ממעברת יקנעם, תרם 50 ל"י, קרא לכל חבריו יושבי המעברות לעשות כמוהו.

לידיה בלולו, אם זקנה, שלחה המחאה בסך 100 ל"י, צירפה מכתב הסבר: "לפני חמש שנים קיבלתי מראש הממשלה פרס לילדה של 100 לירות על גידול עשרה בנים. אני תורמת אותו עתה למען יחיו בני בש- לום."

היה גם מקרה מוזעזע של אם ירושלמית, אשר שיגרה סכום של 3 ל"י, הכסף הוכנס בשעתו לבאנק עליידי בנה דור, עובד דואר בירושלים, איש פלמ"ח שנפל בקרב על לוד. כתבה האם השכולה: "לא היה בידי העזר עד כה למשורר למטרה נחוצה את הכסף. אולם הגיע המועד. בחופשתו האחרונה, כשבירדו רובה ישן, ביקש בני לזכות ולראות בידי צבא המגן נשק שלא יפול מנשק שכנינו."

התרומות היו כנות - וצנועות. סכום ה- כסף של קרן המגן עלה באיטיות מעצבנת - כי חסרו התרומות הגדולות, תרומותיהם של כמה מאיליההון הגדולים בארץ. שמותיהם של עשירים ומכובדים רבים נעדרו מרשימת התורמים.

בשבוע שעבר נתפרסמו כמה מהם. היו אלה אך טיפה אחת בים גדול. בעמודים אלה מתפרסמים שוב כמה שמות. אף הם טיפה אחת באותו ים. מי הם ?

***

שלום ליגום: פיננסים וירידים

עיננו של שלום ליגום (מתחרו עם בלי כלום) הוא שם אלמוני לרוב אזרחי המדינה: ליגום הוא יודע ואינו יודע. שמו לא התנוסס מעולם על דפי העיתונות או ב- שלטי הפרסומת שמעל לחנויות ומפעלים. יתר-על-כן, צניעותו של איש-הכספים המד- היר והגמיש הגיעה עד כריכתו, ששמו לא הופיע כלל אפילו ברשימת משלמי מס-ההכ- נסה בספר הנישומים.

בקבוצה עיר מולדתו היה פעל תעשיית זכוכית. בהגיעו לישראל, כשסיגר עבה נעוץ בזווית פיו, החל לעסוק בדברים שקופים פחות. עסקיו עם הצבא הבריטי שמכר בימים ההם כמויות עצומות של ציוד, דרך מיכרזים, הם בבחינת סוד צבאי עד היום הזה.

כעבור זמן מה התמסר ליגום לעסקי תר- בלה, אולם הוא נפטר מהם לאחר כמה שנים כדי לשחרר את הונו ואוגו למיפעלים גדולים יותר. ברגע זה הגיעו לידי נקודת מגע כש- רונו של ליגום וגורל העם היהודי. קשריו עם הסוכנות היהודית הביאוהו במגע לבבי עם נחום גולדמן, היושב-ראש המעופף של הנהלת הסוכנות, המושך בחוטי הקופות, המגביות והקרנות. אם מכאן ואילך הלך לר- גום והתעשר במהירות מסחררת - אין זה אלא פרט צודק על פעולותיו הכספיות-לאר- מיות, שהגיעו לשיא בזמן מלחמת השיחרור.

כאשר הטילו מעצמות העולם חרם על ייבוא נשק לצבא ישראל הלוחם את מלחמת השיחרור, העמיד ליגום את קשריו הטובים עם חברות תעופה והובלה בינלאומיות לרשות אספקת הנשק לידי המגינים. הזכויות הטב- עיות הנובעות מכך שמורות לו עדיין ב- משרדי הממשלה ומוסדות הסוכנות - בעיר קר במוסדות הכספיים.

ליגום היתה דרך פעולה לאומית משלו: אם חסר כסף למימון מיפעל קונסטרוקטיבי

לאומי, אין ליגום לעזרה. הוא הציע לממן את הביצוע (לזמן קצר) והסתפק במקרה זה רק בחלק מהרווחים של המבצע הרשמי.

אך היו לו גם יתרונות גדולים: אדם רגיל, שמגיע לו כסף ממוסדות אלה, חייב לחכות חודשים רבים לתשלום. לליגום לא היו קשיים מסוג זה. הוא קיבל תמיד מיד לא רק את כספו שלו אלא היה גובה בדרך זו גם את המגיע ממוסדות אלה לידיים ואנשי עסקים אחרים. במקרה כזה, היה ליגום מסתפק אך ורק בקומיסיון הרגיל המקובל בעד הפיכת שטרות לכסף מזומן.

כיצד היה עושה זאת? אך ורק בכוחו של רגש נאצל אחד: הידידות. כי ליגום ידע תמיד לרכוש ידידים ולהצליח בחברה.

בין ידידיו הטובים נמנה גם איש לא חסר השפעה במשטרת ישראל, סגן-המפקח-הכללי עמוס בן-גוריון, שגר תקופה ממושכת בחי- לה המפוארת של ליגום בחוף הרצלית. ה- ידידות היתה פה חזקה, שליגום עבר לצורך זה לדירה שכורה מעל לקפה פילץ. ברחוב הירקון בתל-אביב, וזאת, כדי להיות קרוב לידיד נוסף - בעל בית-הקפה.

בלחיתו של פילץ נסע ליגום למסע קצר באירופה. משם חזרו הידידים בלווית מטען גדול של סרוויסים וכלי אוכל מגרמניה ש- נועדו לפיתוח המלונאות והתיירות.

הידידות באה לידי ביטוי עמוק ביותר כא- שר הציעה הממשלה את המכוניות המשור- משות של משרד-הבטחון והצבא למכירה פומבית. המדובר היה במאות מכוניות, ש- ערכן הכולל הגיע למאות אלפי לירות. ה- הצעה שוכחה במיכרז היתה, במקרה, זו ש- הוגשה עליידי חברת פייס בה השתתפו ה- אדונים פילץ, ירקוני ומטלון. מאתוריהם התייצב הונו המוצק של ליגום שונא-הפר- סומת.

עסקות מסוג המיכרז של משרד הבטחון הן שאיפשרו לליגום להשתתף ברכישת בנק השרון למסחר, שעמד לפני פשיטת-רגל. אך ליגום שינה את מזלו של הבנק וגם את שמו, קרא לו הבנק הארצי.

כפי שכבר הוזכר, היו תרומותיו של לר- גום בעבר לענייני בטחון ולאנשי בטחון, נכ- בדות ביותר. לכן, היתה לו כל הזכות לראות את עצמו - ולוא פעם אחת - פטור מעו- מס החובות הלאומיות שנשא על כתפיו כל חייו. לכן, יש להתייחס בסלחנות לכך שה- סכום הכולל של תרומתו האישית לקרן-המגן ותרומת הבנק שהוא עומד בראשו הוא: אפס.

***

זלמן סוואייב: גשר נייר

האגדה מספרת כי כאשר יבואו ימות המשיח יצטרכו כל הגויים לעבור על פני גשר של ברזל. אולם הגשר החזק ית- מוטט תחתיהם והם יפלו אל תוך אשה של גיהנום. היהודים, לעומת זאת, יעברו כולם על גשר של נייר. אולם גשר הנייר יהיה חזק מגשר הברזל ולא ישרף באש. וכך תבוא הגאולה השלמה.

זלמן סוואייב הלך גם הוא לקראת הגאולה על גשר של נייר. אמנם, עסקי הנייר העצור- מים שלו לא היו עסקי החיידים. הוא נמנה עם האישים המרכזיים בשדה היבוא הישראי- לי, שטח שאינו מושש, כידוע, את בעליו.

כעסקן פעיל במפלגת הציונים הכלליים נב- חר ב-1951 לכנסת, זכה לתפקיד תת-שר משרד המסחר והתעשייה, משרד חיוני ב- חייהם של יבואני וסוחרי הארץ, ידידיו של סוואייב.

בצניקה דורשים משרי הממשלה לנטוש

בנה עומד מול טנקים -